

www.ketab.ir

تاریخ شفاهی و کالیت در ایران

عباس ایمانی، سعید دهقان، علی صابری

www.ketab.ir

ایمانی، عباس، ۱۳۴۹-

تاریخ شفاهی وکالت در ایران

عباس ایمانی، سعید دهقان، علی صابری.

تهران: نشر ثالث، ۱۳۹۹.

۵۰۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۶۴۶-۵

وکالت - ایران - تاریخ

وکلائی دادگستری - ایران - مصاحبه‌ها

دهقان، سعید، ۱۳۵۱-

صابری، علی، ۱۳۵۲-

رده‌بندی کنگره: KMH۸۶۴

رده‌بندی دیویی: ۳۶۴/۵۵۰۲۹

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۳۷۲۸۰

تاریخ شفاهی و کالت در ایران

عباس ایمانی، سعید دهقان، علی صابری

ویرایش: نسترن حسین پور

صفحه‌آرایی: فریدون سامانی پور، مریم آقایی

مجموعه تاریخ شفاهی معاصر ایران

طراح جلد: حمید باهو

چاپ اول: ۱۴۰۰ / ۴۴۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: نشر ثالث

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۶۴۶-۵

ISBN: 978-600-405-646-5

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به نشر ثالث است.

قیمت: ۱۲۵۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: خیابان کریمخان زند/ بین ایرانشهر و ماهشهر / شماره ۱۵۰ / طبقه چهارم

فروشگاه شماره یک: خیابان کریمخان زند / بین ایرانشهر و ماهشهر / شماره ۱۴۸

فروشگاه شماره دو: اتوبان شهید همت / مجتمع ایران مال / طبقه G3 / شماره ۱۸۳

فروشگاه شماره سه: پاسداران / میدان هروی / مجتمع هدیش مال

فروشگاه شماره چهار: خیابان فرشته / آقا بزرگی / باغ ریشه / شماره ۴۱

تلفن گویا: ۸۸۳۱۰۷۰۰ - ۸۸۳۱۰۵۰۰ - ۸۸۳۰۲۴۳۷ - ۸۸۳۲۵۳۷۶-۷

آدرس سایت: www.salesspublication.com

آدرس اینستاگرام: [salesspublication](https://www.instagram.com/salesspublication)

فهرست

- ۷ مقدمه
- ۱۱ گفتگو با نعمت احمدی نسب
- ۱۳ حرفه من آنچه دیده و مظلوم واقع شده است
- ۶۵ گفتگو با نورالدین امامی
- ۶۷ کار و کالت به تبادل نظر و مشورت نیاز دارد
- ۹۵ گفتگو با سید ابراهیم ثابت قدم
- ۹۷ وکیلی موفق است که بر اخلاق سرمایه گذاری کند
- ۱۴۹ گفتگو با سید محمد جندقی کرمانی پور
- ۱۵۱ سازش بهتر از دعواست
- ۱۹۳ گفتگو با عبدالصمد خر مشاهی
- ۱۹۵ کار وکیل، بدون احساس، یک جایش لنگ است
- ۲۸۳ گفتگو با حسن رستگار
- ۲۸۵ مکن مکن لب ما را به شکوه باز مکن

مقدمه

«وکالت: رسم و آیینی به دیرینگی دادگاه

بخش، به شکوهمندی

فضیلت، به بایستگی عدالت.»

داگسو، قاضی عالی‌رتبه فرانسوی

از «ناخودآگاه جمعی» وکلا که بگذریم، هم «خودآگاه جمعی» و هم «ذهن و روان شخصی» شان، بسیار تجربه‌دار و تجربه‌کار است؛ چون در بطن و متن بدترین و سخت‌ترین اتفاقات انسانی و اجتماعی و در پیوند ژرف با جنبه‌های خصوصی و عمومی زندگی، حضور نزدیک و مؤثر دارند. از این رو، وکیلی که دهه‌ها، سختی‌ها و چالش‌های بی‌پایان حرفه وکالت را به جان خریده و از میدان پرخطر وکالت به جاده امن دیگر مشاغل حقوقی و غیرحقوقی نسریده است، فردی است زبده و ذوفنون که باید پای سخنش نشست و حس و حال تجربی وی را جست و از زمانه و زندگی شنید و به جان نیوشید. درک کردن و احاطه یافتن بر گذشته، کلید فهم حال است و چراغ راه آینده. گفت‌وشنود حال و گذشته، به ویژه اگر نیم‌نگاهی هم به آینده داشته باشد، جالب و جان‌افزا است.

بدین‌سان به صرافت تدوین «تاریخ شفاهی وکالت» افتاده‌ایم تا از

ذهن و دل کهنه‌کاران وکالت، نقبی بزینم به دنیای دهه‌های پیشین وکالت ایرانی، تا خوشی‌ها و مصائب کار را بهتر و دقیق‌تر ببینیم و بشناسیم. لغزندگی عمر، ما را بر آن می‌دارد که تجربه‌های زنده را تشویق به سخن گفتن کنیم. چه، به قول فردوسی: «شکاریم یک‌سر همه پیش مرگ...». شاهد مدعا این که چند روزی بیش‌تر به مصاحبه‌ما با دو پیشکسوت کم‌نظیر، زنده‌یادها «بهمن کشاورز» و «اسماعیل مصباح اسکویی» باقی نمانده بود که «جرس فریاد می‌دارد که بربندید محمل‌ها».

«تاریخ شفاهی»^۱ — که در سده اخیر در جهان گسترش پیدا کرده — جمع‌آوری و آماده‌سازی اطلاعات تاریخی است به شیوه مصاحبه فعال، آگاهانه و پرچاش با شخصی دنیادیده و کارگشته که رضایت می‌دهد تجارب و مشاهدات خود در دوران زندگی فردی و حرفه‌ای و حیات جمعی را بازگو کند. هر نسلی پرسش‌های خود را از گذشته دارد و در این مسیر، دست به دامان سازوکارهای لازم برای پاسخ‌یابی می‌شود که امروزه بهترین آن‌ها «تاریخ شفاهی» است. با این روش افکار، قیل و قال‌ها، احساسات و هیجانات ناشی از رویدادها و جریان‌های اجتماعی به شکلی بازیابی و بازسازی می‌شوند که در هیچ سند تاریخی نمی‌توان از آن‌ها اثری یافت. «تاریخ شفاهی» یکی از راه‌های اصلی انتقال «معرفت» گذشته به آینده است. از این راه می‌توان فهمید «منبع زنده»^۲ در زندگی خود چه کرده، چه می‌خواسته بکند، منشأ فکری اعمالش چه بوده و اکنون درباره اقدامات خود چه فکر می‌کند. حافظه افراد، گنجینه‌ای است که با اسناد مکتوب آرشیو برابری می‌کند و مصاحبه‌گر می‌کوشد با طرح سؤالات مرتبط با موضوع پژوهش خود و بازشنوی تجربه‌های شخصی مصاحبه‌شونده، اطلاعات کاملی از منبع زنده کسب کند و یافته‌های خود را برای آیندگان به جا بگذارد. در هنگام مصاحبه، به مسائل گذشته از زوایای مختلفی

نگریسته می‌شود و مطالبی ردویدل می‌گردد که در هیچ منبع دیگری یافت نمی‌شود. بدون شک این گونه اطلاعات، بسیار تازه و باارزش هستند. اطلاعات شفاهی مطلوب، آن دسته از داده‌ها هستند که در سایر منابع نوشتاری یا غیرنوشتاری یافت نمی‌شوند.

«تاریخ شفاهی» خوب‌ترین نوع تجربه‌اندوزی است. آنچه بشر را از تکرار خطاهای پیشین (در امور فردی و جمعی) بازمی‌دارد، نگاه عبرت‌آمیز به زندگی و تجربه پیشینیان است. این‌که ما تجربه‌های یک «وکیل کهنه‌کار» را به طور مکتوب داشته باشیم، برای نسل‌های بعدی این حرفه، بسیار ارزشمند خواهد بود و می‌توانیم از این راه، تجربه‌هایمان را ژرف‌تر و گسترده‌تر، و خرد جمعی و حرفه‌ای وکالت را تقویت کنیم.

باری ثبت تجربه، هم روشنگرانه است و هم زمینه‌ساز رشد و نظریه‌پردازی. به وسیله تاریخ شفاهی می‌توانیم به انتقال تجربه، انباشت اطلاعات معتبر، فرصت‌سازی، ممانعت از ضبط روایت‌های یک‌سویه، افزایش فهم از رخدادها، به سخن آوردن اهل سکوت، گسترش منابع و انبوه‌سازی داده‌ها برای دآوری و آگاهی درست، کمک کنیم.

تذکر این نکته لازم است که روش گرانسنگ تاریخ‌نگاری شفاهی را به دنیای تجربه‌های وکالتی آوردن، کاری است سهل و ممتنع؛ چون وکلا به لحاظ ساختار حرفه وکالت، بسیار محافظه‌کارند و به قول پتر مریسون، وکیل آمریکایی، «یکان‌یکان وکلا، خود را موجودی استثنایی می‌پندارند». افزون بر این‌ها سخن شکسپیر در نمایشنامه هملت است که حین دفن جسد یک وکیل گفته: «اکنون استدلالات دقیق و زرنگی‌ها و سوابق و سفسطه‌گری‌ها و حيله‌گری‌های او کجاست؟!» (پرده پنجم، صحنه اول).

به هر تقدیر ما در «تاریخ شفاهی وکالت» در پی هسته درونی واقعیات تاریخی وکالت هستیم، نه والذاریات آن. تاریخ یعنی تفسیر. گذشته مورد پژوهش ما، گذشته‌ای مرده نیست، گذشته‌ای است که به تعبیری در حال

زیست است. آنچه ما می‌خواهیم، امر واقع^۱ است. بدین منظور به شاهدان و بازیگران این واقعیت رجوع می‌کنیم.

بهار ۱۳۹۸ خورشیدی

عباس ایمانی

سعید دهقان

علی صابری

www.ketab.ir